

גיליון מס' 218

כניסת שבת:

ירושלים: 16:17
ת"א: 16:31
חיפה: 16:21
באר-שבע: 16:35

יציאת שבת:

ירושלים: 17:32
ת"א: 17:34
חיפה: 17:31
באר-שבע: 17:35

יריית פתיחה / אבישי פרי

1. בקשת היהודי מבלארוס -

ימי השובבי"ם, בפתחם אנו עומדים, מקובלים בתפוצות ישראל כימים נעלים ונשגבים שרוח של קדושה מרחפת עליהם. חכמינו למדים, כי אותה הארה שמימית שליוותה את עם ישראל בימי פרעה, מלווה אותנו גם בימינו אנו, בישראל 2015, בכדי שנוכל להיגאל מהביב הרוחני בו שרוי דורנו.

"שלא שינו את שמם ואת לשונם ואת לבושם". כך מנמקים חז"ל (מדרש שוחר טוב, קיד) את העילה בשמה נגאלו אבותינו ממצריים. וראש הישיבה המעטירה פורת יוסף, רבי יהודה צדקה זצ"ל, נרעש: מה בכך? במה כביר כוחו של השם, למשל, עד-כדי שיועיל להיגאל מ'מחנה הריכוז' של העריץ פרעה?

כי פרעה, כבר כתב באגרות הרמב"ם, משול הוא ליצר הרע. ואידך זיל גמור.

"אסור להתייחס בזילות לישחור לבן. זה אינו רק חישוק שולי ליהדות. אלא יוצר חממה. הווי, בלע"ז. כזה שמחבר את היהודי חיבור לבבי עם יהדותו".

הבה וננסה לעמוד על טיבו של מאמר זה:

ברהיטות הדברים, חז"ל מנמקים את דבר העילה שיצאו, אז, בני ישראל ממצריים.

אולם נראה שנעוץ כאן גם רעיון מאלף, בן-זמננו:

מצרים - כנודע מספרים

החסידות והמחשבה - איננה רק מיקום גיאוגרפי. אלא מיקום נפשי. הוי-אומר: בטבור ליבו של כל יהודי ישנם מיצרים רעים האוזקים אותו ומונעים ממנו לעבוד את עבודת בוראו. בכל יהודי, חידדו, יש 'מצרים'. וכל יהודי, מצפה אפוא להיגאל מהם.

ומעתה נראה, כי הקודים היהודיים בכוחם לגאול אותנו ממצרנו וייצרנו.

לבוש, שם, לשון. לכאורה עוד חישוקים שוליים לעולם היהדות. אך דומנו שלא.

בשונה ממה שנוהגים ללמוד, אלו לא מהווים רק מיגון ל'תיבת נח' היהודית מפני הרוח הזועפת שבחוץ. המה יוצרים גם חממה עצמית. הווי, בלע"ז. זוהי טריטוריה עצמאית, ביתית, דרכה ייצור היהודי חיבור לבבי עמוק ובל-יינתק ליהדות. כזה, שמים רבים לא יוכלו לכבותו ונהרות לא ישטפוהו.

השבוע בגליון:

4

זעקת הרבנים:

למה נפגשו השבוע 1,100 רבנים בירושלים?

מ(ראשון) לציון תצא תורה?: מה קורה כשרב ראשי מדבר יהדות בבית ספר חילוני?

3
מאכל אסור בלחם כשר? סיפור מלא-תהייה על יהודי מבלארוס

שלג - מה-הוא אומר? שיר נוקב ליום השלג

4
הגיליון יו"ל ע"י:
"מכון בלבבי - יהדות מלב אל לב"

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: הרב אברהם ישראל פרידמן ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. להנצחות פנה לפל: 0527697719

לקבלת הגיליון במייל - שלחו בקשה ל: abyisrael@gmail.com

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

כך לא יימנע מרעייה בשדות זרים. אלא לא יחוש בכלל צורך לתור אחריהם.

במחוז הסמוך לסיביר הרוסית, חיים כ-100,000 יהודים שלא יודעים דבר על יהדותם. "פגשתי שם", שח בפני דודי, הרב יעקב ב. פרידמן, "בעל מאפייה שמקפיד כי יהודי יטיל את הקיסם בתנור, כדי שהיהודים לא יחושו לגזירת חכמים שנקראת 'פת עכו'". ומידי בוקר, כמו בריטואל קבוע, נשמע קול צלצול הטלפון, ועל הקו יהודי תושב בלארוס שבמחוז המבקש לדעת אם הפת שהוא נוגס בה כשרה - זאת למרות שבפת הוא תוחב שיירי מאכל אסור...". סוריאליסטי. לא?!

אולם, עם סאת הכאב, אסור לשכוח שזהו הקשר היהודי האחרון של היהודי מבלארוס עם יהדותו שאבדה.

הנקודה היהודית הזו, אולי תבעיר את הניצוץ ותהפוך אותו לשלהבת. מי יודע.

והנה סיפור מן החיים:

עלם פזיז היה שסר מדרך היהדות. אולם את מנהגו השבועי לקרוא 'שנים מקרא ואחד תרגום' לא יזנח, ויהי-מה. יימוט העולם, והוא במנהגו יעמוד. לימים אחרים עשה צעד אחרוניו ושב לדרך אבותיו. וכל-כך למה? מה החזיר את הגלגל אחורה?

ה'שניים מקרא ואחד תרגום'. זו הייתה הפינה הלוהטת שנטר אותו עלם צעיר בכל לבב ליהדותו. גם במצב של אופל רוחני הגן על המנהג הזה.

עד שהניצוץ הקטן הזה הפך לשלהבת גדולה!

אין כאן דברי-נחמה. ודאי שאלו אינם חזות-הכל. אבל מאידך, אסור להתייחס בזילות ל'שחור-לבן'.

ולא. לא הודות לעובדה שהם נוטרים את היהודי מפני מעשים בלתי הולמים לחזותו החיצונית (אף שזה כשלעצמו מהווה לעיתים מחסום קריטי החשוב לאין-ערוך), אלא בעיקר בשל העובדה שהם-הם יוצרים פורמאלית עולם עצמאי המנותק מחוליי תבל. שמעניקים חיבור נפשי מסוים וכורתים ברית לבבית של היהודי עם הווי היהדות.

שהם יוצרים 'תיבת נח' - ברובד היותר-עמוק שלה.

בגדר איסור "ביטול ברוב"

ברש"י ביצה (ד, ב דיבור המתחיל 'בהיתרא קמהפך') כתב לגבי עצים שבערו ביום טוב שהתערבו עם אחרים: "שהאיסור בטל ברוב". משתמע מדבריו ברורות כי ביטול המיעוט האסור ברוב מוגדר כביטול דיני. היינו - שהמיעוט מקבל את שמו של הרוב, ולא די שהוא בטל מחשיבותו.

ברם, לאור זאת עולה לי תמיהה קשה על דברי רש"י בביצה (ג, ב דיבור המתחיל שיש לו מתירין) שכתב: "שיכול לאכלו אחר יום טוב בהיתר גמור". ולכאורה הרי, לדברי רש"י עצמו "ביטול ברוב" הוא החלטי והופך את המיעוט לרוב, במובן הפשוט של המילה, ואם-כן מדוע נחשב זה לכזה שאינו "היתר גמור" לשיטתו! סתירה!

ואכן, לשמחתי הרבה מצאתי בספר שו"ת מהרש"ם (ה, סימן נ"ו) שעמד על על קוצו של רעיון זה בדברי רש"י האחרונים. ראה שם שתמה על דברי ה'סולת למנחה' לפיהם היתר "ביטול ברוב" מבטל טוטאלית את שמו של המיעוט ומותר לכתחילה שבלכתחילה ליהנות ממנו, זאת לדבריו בשונה מהעולה מדברי רש"י כי המיעוט מותר באכילה, אך עדיין עקרונית שמו האסור עליו.

ולמעשה, חשבתי בעזרת השם ליישב שאין כאן כל סתירה. שכן ייתכן ולעולם סבור רש"י כי גדר "ביטול ברוב" משנה לחלוטין את שמו הפרטי של המיעוט והוא הופך ממשית לחלק מהרוב, אולם כל-זאת רק כאשר מדובר בביטול רגיל, אכן כאשר מדובר במקום "שיש לו מתירין" וניתן אפוא לשהות לחול ולא להיחפז, הרי שביחס לכך, מתוקף עצם עובדה זו, כבר איננו מתחשבים במיעוט כ"היתר גמור". זאת משום שעדיין בחול היתרו יהא בהיר בהרבה. וראה עוד ברשב"א על-אתר שנקט כי ככלל לא עוסקים אנו כאן בדין "ביטול ברוב" הרגיל.

ובגופם של דברים ראה עוד מה שכתבנו בברי רש"י במשנה סוכה ב, א בעניין זה, ובספר שו"ת עונג יו"ט סימן ד' שדן ביחס לציציות פסולות שהתערבו באחרות אם בטלות וה' הטוב יאיר עינינו בתורתו הקדושה.

כוס של ברכות למורי ורבי, הרה"ג רבי שמעון פראג שליט"א, עם ארוסי בנו שמשון במזל"ט. רוב נחת!

רגע של מחשבה /

המוצץ - מה הוא אומר?

זה אחד מהמחזות האירוניים שאתה יכול לראות: התינוק מוצץ במוצץ בלהט ובהתנשפות, מפיג לרגע בבכי מר, והנה הוא ממשיך לנשוק במוצץ. אני רוצה להפיק מהנהגת העולל הרך לקח:

תפיסה קלוקלת קנתה שביתה בליבנו: לפיה 'או הכל - או כלום'. כלומר: אם האדם קם בבוקר זעוף והוא איחר את מועד התפילה, למשל, מיד הוא ממחר לחרוץ על היום כולו 'איקס' גדול, ודי.

מבחינתו, היום תם. כבר בראשיתי, נצבע היום בצבע שחור משחור. הכול זעף, ודבר לא נע כמצופה.

יעקב, מלמד אותנו רבי נתן מברסלב, נתן סטירת-לחי לשיטה העממית הזו. הוא הכין את "המחנה הנשאר לפליטה". הוא דאג שיהיה המשך למחנה הנוטר, גם כשהנתונים בשטח לא מעודדים בכלל.

העולל הרך בוכה בכי 'תינוקי' מריר שכזה באמצע שהוא נושק במוצץ, אולם מיד הוא ממשיך הלאה. הוא קולט שזה מה יש וכי הוא צריך להשלים עם המצב - איך שהוא נראה. בעיניו, אין או הכול - או כלום'.

מגיש: אלי כהנא

נקודה טובה.

רב ראשי בבית ספר חילוני

מה קורה כשרב ראשי מבקש לדבר יהדות בבית ספר חילוני? תשמעו סיפור:

הנה דברים שאמר הרב הראשי, רבי יצחק יוסף שליט"א, במהלך דיון החרום של רבני ישראל שנערך לאחרונה [ראה עמוד 4]:

"בקשתי מראש עיריית ראשון לציון: אני רוצה לבא לבית ספר חילוני לתת להם הרצאה. הוא לא סירב והוא סידר לי שם דרשה. לא האמנתי; חילוניים גמורים, בית ספר תיכון חילוני של בניס ובנות, ישבו הבנים לבד לפי בקשתי והבנות בצד השני, ושעה שלמה דיברתי בפניהם על אמונה על יהדות. עמדו כולם שעה שלמה והקשיבו בשקט ודממה".

"בכל מקום שאני הולך", המשיך הרב הראשי, "אני רואה כמה יש צימאון לדבר ה'. לפני ארבעים-חמישים שנה, לא היה כזה צימאון. היום, הציבור רוצה לדעת, רוצה לשמוע".

קולו של השלג / יצחק העברי

פתיתים בוהקים, של אצילות ומלכות

יורדים לעולם בדממת אלחוט

האם הם רק 'משחק ילדים'?

צהלה וחדווה ו'בובת שלגים'?

אצל יהודים שדרים ברחוב

שבקושי משא החיים יכולים לסחוב

השלג נוקש בראש
ולא מהסה

מזכיר להם להחיש
מחסה

ליהודים של מקרא

מזכיר השלג את יום הטהרה

יום כיפורים

שבו "כשלג ילבינו", ומן העוונות נטהרים

ולאברכי-משי זכים

יאמר השלג: אוצו לגמרא האהובה. היו חזקים

הביטו נא בהלל, שדבר לא יניאו לשכב על גג

של בית מדרש קפוא ומושלג!

התשמעו, יהודים, התשמעו קולו, קול דממה,
של השלג?

בלעדי!

זעקת 1,100 הרבנים

בכובד-ראש התכנסו בשבוע האחרון 1,100 רבנים
מכלל גווי הקשת החרדית-דתית בישראל לאולם בנייני
האומה בירושלים לדיון חרום, שהיה סגור לתקשורת. מה
דובר שם? * כל הפרטים

דומה, שכבר זמן רב לא ראתה ירושלים מפגן רבני מרשים שכזה: מאות מאות של רבני ערים, קהילות, יושבי על מדין ועוד, נקהלו ב'בנייני האומה' כדי לגבש קול מחאה נגד הגל האנטי-דתי הגואה בכנסת ישראל. "אני משוחח עם חבר כנסת מסוים", הרעים הרב הראשי, רבי דוד לאו שליט"א בקולו, "והוא מראה לי: תראה אני מאוד משתדל, הנה, חתמתי עכשיו על הצעת חוק, שילדים מאומצים יהיו שווים לילדים ביולוגים לגבי הזכות לקבל ירושה מאביהם. אמרתי לו: ה' ישמור! אתה לא יודע שיש פרשה בתורה? אתה לא מודע לדברים? אתה לא מודע לכך שבתורת ישראל יש הגדרה בדיוק מי הירוש? יש הגדרה מפורשת, יש תורה! אתה לא איש בית כנסת? אתה לא שומע קריאת התורה? לאיפה אתה

בממשלה האחרונה היו חוקים נגד התורה ונגד ה"מראות מהכינוס.

כרגע מכוון כרגע רעיונות יפים, אז אולי תציע כהמלצה, לכתוב צוואה ע"פ תורה, אבל תרי"ג מצוות שעם ישראל צמוד עליהם כל הדורות, דווקא עכשיו כשהגענו למדינה שמייסדיה מצהירים עליה כמדינה יהודית אתה מחפש לעשות משהו הפוך, משהו שיעקור וישנה, ייטול ממונו של מישהו שאינו שלו? זה התרומה שלך זה העזרה שלך לזולת? ולצערך, אחת ועוד אחת. ואז מהצעות פרטיות בודדות החלו לנסות ולגעת בעיקר. להכתיב לרבנים בדרכים של כשרות ולפגוע ביכולות של שמירת מסורת ישראל ושמירת טהרת כרם ישראל. ובאנו כאן היום מתוך יישר כוח גדול למארגנים, לעמוד ולקרוא בקול אחד ברור: לשמור על הצביון היהודי בכל מערכת החוקים! להפנות כל הצעת חוק. נקדיש את המאמץ ברבנות הראשית ללמוד ולעיין בכל הצעת חוק לבחון שאכן היא מתאימה לתורה, אותה הוריש לנו הקב"ה ע"י משה. לבדוק ולבחון את הדברים. כי כפי שפתחתי בתחילת הדברים, אם למצרים א"א לרדת בלי תורה, אז להיות ולחיות כאן בארץ הקודש, על אחת כמה וכמה.

"לצערנו הרב", אמר הרב הראשי והראשון לציון, רבי יצחק יוסף שליט"א, "ממשלת הזדון שקמה בממשלה האחרונה, היה חוקים נגד התורה נגד ה' ונגד משיחו. הביאו לי עכשיו רשימה של חמישים וחמש חוקים נגד התורה. חמש זה בד"כ נגד עין הרע, כ"ש חמישים וחמש, אנוחנו נעשה עין הרע נגד החוקים האלה אדרבה נעשה, ואני ועמיתי הרב לאו ניסינו לפעול כמה שאנו יכולים למנוע כמה חוקים, שום דבר. נפגשנו עם ראש הממשלה, כמה פעמים, לא פעם ולא פעמים, יאמר לזכותו, תמיד שבקשנו פגישה קיבל מיד קיבל אותנו, ניסיתי לדבר על ליבו על חוק הגיור למשל איזה פרצה חמורה, יש בעיה הכניס גויים לתוך עם ישראל. דיברתי אתו על כמה נושאים של החוקים. אומר לי: "הרב אתה צודק, אין לי כוח יש לי קואליציה כזו, אדרבה תעשו בבחירות הבאות אחדות ביניכם לקדש שם שמים להרים את כוח התורה. אני כרב ראשי לישראל אסור לדבר פוליטיקה אבל לרמוז מותר לי...", אמר הראשון לציון שליט"א בחיור. "צריכים באמת שיהיה כוח אח"כ שאחרי הבחירות תהיה ממשלה שלא תוכל לזוז בלי ההצבעות של אנשים יראי שמים, זה קידוש ה' שלא יעשו את החוקים הרעים האלו, יבטלו את החוקים האלו ואדרבה יתקנו תיקון הפוך לטובה ולברכה".

לצד הרבנים הראשיים השתתפו בכנס כ- 1100 איש ובהם רבני ערים, ראשי ישיבות, ר"מים, ורבני הקהילות מכל רחבי הארץ. בין הרבנים שהשתתפו בכנס ניתן למנות את זקני הרבנים: הרב אליהו בקשי דורון, הרב שמעון ביטון, רב העיר חדרה, הרב משה הבלין, רב העיר קריית גת, ורבני הציונות הדתית: הרב יהושע שפירא, הרב משה הגר, הרב אליקים לבנון, הרב חיים גנץ, הרב מיכה הלוי, הרב דוד חי הכהן, הרב דב ביגון, ועוד.

שבת פרשת שמות

שבת מגבית לאגודת "אפרת"

"נפש תחת נפש" הצילו נפש אחת לע"נ אחד מילדיכם
התורם יקבל תעודה המציינת את שם התינוקת, תאריך הלידה ושם הנפטר

תרמו והצילו חיים 02-5454500

www.efrat.org.il